

KOMUNIKAT PRASOWY nr 137/23

Luksemburg, 7 września 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-216/21 | Asociația „Forumul Judecătorilor din România”

Praworzędność w Rumunii: system awansowania sędziów do sądu wyższej instancji, opierający się na ocenie ich pracy i zachowania przeprowadzanej przez sędziów tego sądu, jest zgodny z prawem Unii

Materialne warunki oraz zasady proceduralne muszą być jednak ukształtowane w taki sposób, aby pozwolić na wykluczenie wszelkich uzasadnionych wątpliwości co do niezależności i niezawisłości zainteresowanych sędziów po uzyskaniu przez nich awansu

W 2019 r. rumuńska naczelna rada sądownictwa (CSM) zatwierdziła reformę procedury awansowania sędziów do sądów wyższej instancji. Reforma ta została zaskarżona przez stowarzyszenie „Forum sędziów Rumunii” i jedną osobę do sądu apelacyjnego w Ploeszti (Rumunia).

Skarżący w postępowaniu głównym twierdzą, że zastąpienie dawnych egzaminów pisemnych oceną pracy i zachowania kandydatów przeprowadzaną przez prezesa i członków danego sądu wyższej instancji sprawia, iż system awansów stał się subiektywny i uznaniowy.

Sąd apelacyjny w Ploeszti zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o zbadanie zgodności tej reformy z zasadą niezawisłości sędziowskiej.

W swoim dzisiejszym wyroku Trybunał orzekł, że **uregulowanie prawa krajowego dotyczące systemu awansowania sędziów musi gwarantować poszanowanie zasady niezawisłości sędziowskiej.**

Trybunał stwierdził w tym kontekście, że **prawo Unii nie stoi co do zasady na przeszkodzie oparciu systemu awansowania sędziów do sądu wyższej instancji na ocenie ich pracy i zachowania przeprowadzanej przez komisję złożoną z prezesa i członków tego sądu.** Materialne warunki oraz zasady proceduralne przyjmowania decyzji o awansie nie mogą jednak rodzić po stronie jednostek uzasadnionych wątpliwości co do niezależności i niezawisłości sędziów po uzyskaniu przez nich awansu.

Trybunał zwrócił uwagę, że procedura awansowania sędziów na stanowiska w sądach wyższej instancji w Rumunii składa się z dwóch etapów. Pierwszy etap, pozwalający na uzyskanie „awansu tytularnego”, który nie pociąga za sobą zmiany stanowiska, opiera się na konkursie pisemnym, mającym na celu sprawdzenie zarówno wiedzy teoretycznej kandydatów, jak i ich umiejętności praktycznych. Drugi etap, określony jako „awans właściwy”, pozwala kandydatom awansowanym tytularnie na rzeczywiste objęcie stanowiska w sądzie wyższej instancji.

To dopiero na tym etapie dochodzi do oceny przeprowadzanej przez komisję, w skład której, na szczeblu każdego sądu apelacyjnego, wchodzi prezes tego sądu i czterech jego członków, wskazanych przez sekcję ds. sędziów CSM.

Mimo że zdaniem sądu apelacyjnego w Ploeszti, reforma drugiego etapu może w praktyce prowadzić do koncentracji uprawnień w rękach niektórych członków komisji oceniającej, zwłaszcza jej prezesa, nie można uznać,

że jako taka reforma ta jest niezgodna z prawem Unii.

Sąd apelacyjny w Ploeszti musi zbadać, czy taka koncentracja uprawnień może, sama w sobie lub w połączeniu z innymi czynnikami, oferować w praktyce osobom wykonującym te uprawnienia zdolność wywierania wpływu na kierunek orzeczeń danych sędziów i tym samym doprowadzić do braku niezawisłości lub stworzyć widoczne oznaki stronniczości tych sędziów, co mogłoby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno wzbudzać w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym i w państwie prawnym. W ocenie Trybunału akta sprawy nie zawierają żadnego elementu pozwalającego wykazać, że ewentualna koncentracja uprawnień mogłaby sama w sobie przyznawać w praktyce taką zdolność wywierania wpływu ani żadnego innego elementu, który w połączeniu ze wspomnianą koncentracją uprawnień mógłby wywołać tego rodzaju skutki, które mogłyby wzbudzić w przekonaniu jednostek wątpliwości co do niezawisłości awansowanych sędziów.

Co się tyczy materialnych warunków przyjmowania decyzji o faktycznym awansie, a w szczególności oceny pracy i zachowania kandydatów, ocena ta jest oparta na kryteriach, które wydają się być właściwe do oceny ich osiągnięć zawodowych. Kryteria te wydają się być przedmiotem obiektywnej oceny na podstawie możliwych do zweryfikowania elementów.

Co się tyczy zasad proceduralnych regulujących przyjmowanie tych decyzji, nie wydają się one zagrażać niezawisłości awansowanych sędziów. Komisja oceniająca musi bowiem uzasadnić swoją ocenę, zaś zainteresowany kandydat może złożyć odwołanie do sekcji ds. sędziów CSM.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) i, w stosownym wypadku, streszczenie wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

